

FREMTIDENS KLIMAEFFEKTIVE FODRING (AF KVÆG)

—
Mette Olaf Nielsen

Mirka Thorsteinsson, Marie Rønn, Natalja Nørskov, Peter Lund, Martin Riis
Weisbjerg, Anne Louise Frydendahl Hellwing (AU) Hanne Helene Hansen (KU)

Kgl. Danske Landhusholdningsselskab, København, 15.11.2022

Forpligtelser til at reducere klima belastning

- 70% reduktion af drivhusgas emissions i 2030 (2020 Klimalov)
- Arla og Danish Crown: netto klima-neutral mælk og kød i 2050

I Danmark: (Nielsen et al., 2022. Landøkonomisk Tidsskrift; under udgivelse)

1. 82% af metan udledninger i DK stammer fra landbruget
  1. Svarer til 12.6 % af al dansk drivhusgasudledning
  2. ~55% af metan fra landbrug stammer fra kvægs fordøjelse

Fremtiden for kvæg sektoren er alvorligt udfordret

- Selvom metan efter kun 12 års levetid i atmosfæren omdannes til CO₂

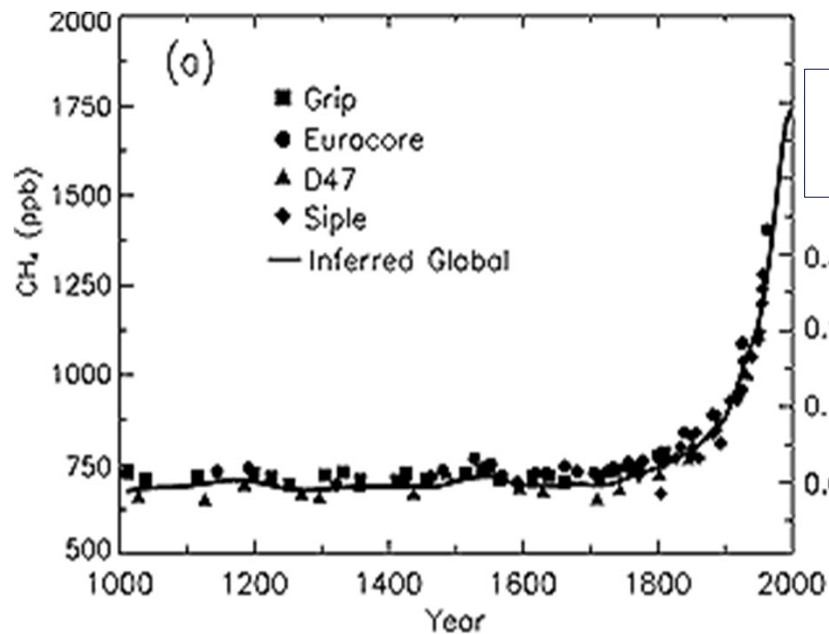
Danish Crown

0%

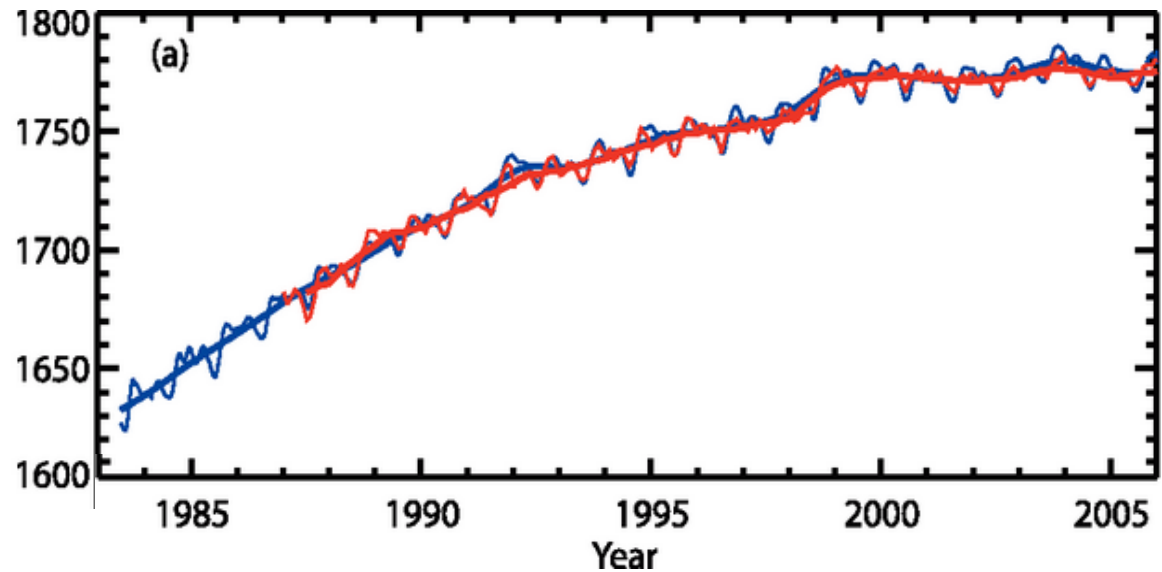
Vi ser en fremtid i 2050, hvor vores kødproduktion vil være klimaneutral (netto-nul)

HVORFOR ER METAN
KOMMET I FOKUS I KLIMA
DEBATEN ?

GLOBAL METAN (CH₄) TREND

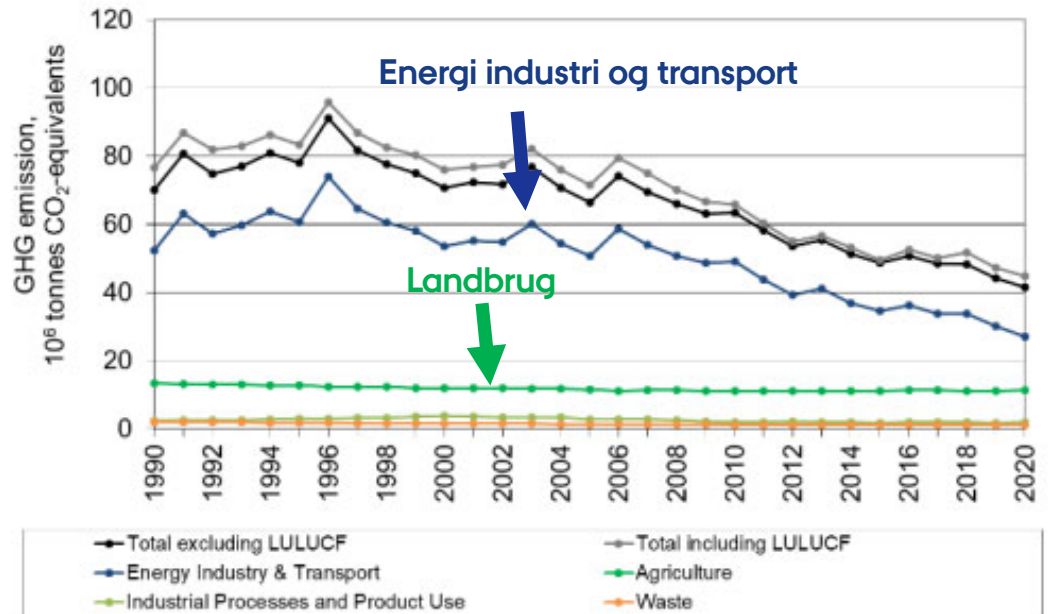
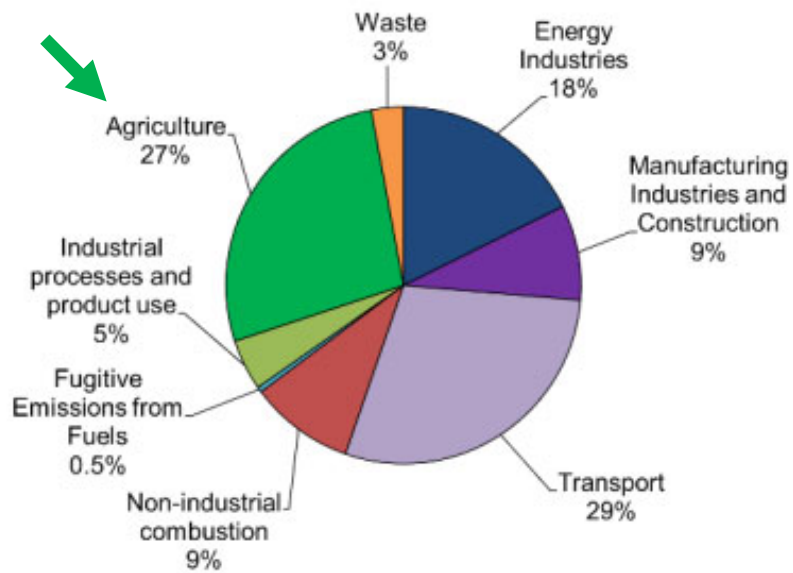
IPCC, 2001

IPCC, 2014

14% af stigning indenfor kun 23 år !!!

DRIVHUSGAS EMISSION I DK: 1990-2020

(Nielsen et al., 2022)

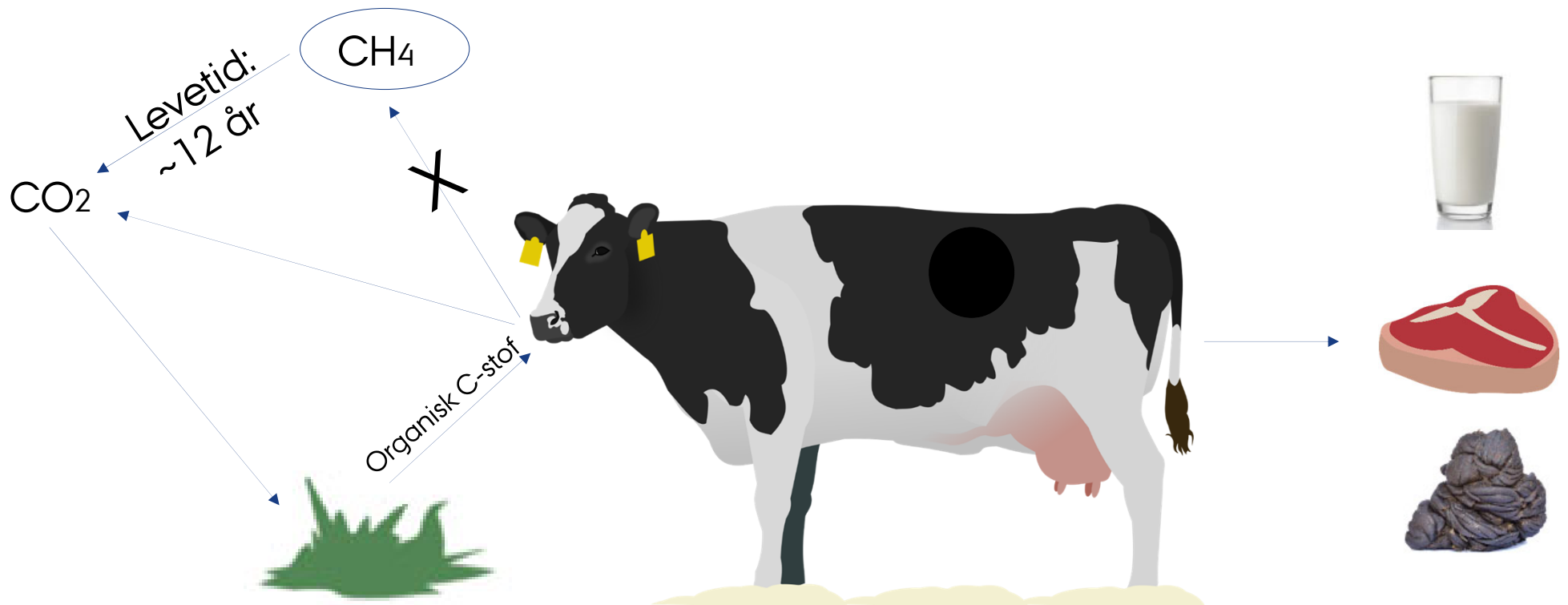
LEVETID I ATMOSFÆREN OG GLOBALT OPVARMNINGSPOTENTIAL (CO₂-ÆKV.)

Drivhusgas	Levetid (år)	GWP-20	GWP-100
Kuldioxid (CO ₂)	Kildeafhængig Hundredvis	1	1
Metan (CH ₄)	11.8	82.5 (fossilt) 79.7 (ikke-fossilt)	29.8 (fossilt) 27.0 (ikke-fossilt)
Lattergas (N ₂ O)	109	273	130

(Forster et al., 2021)

METAN FRA KVÆG BIDRAGER IKKETIL CO₂ AKKUMULERING I ATMOSFÆREN

HVORFOR LAVET KØER
METAN ?

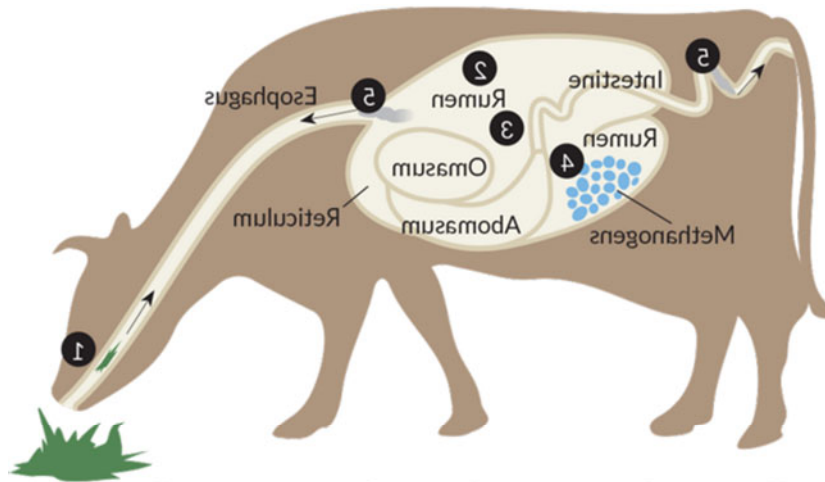
--- DET GØR DE FAKTISK HELLER IKKE !

Fordøjelse og forgøring udført af vom mikrobiota

Foder → VFA acids
→ Mikrobielt protein
 $CO_2 + H_2$

→ Kan absorberes

→ CH_4 Archaea (metanogener)

En malkeko producerer op til 600-700 l metan per dag

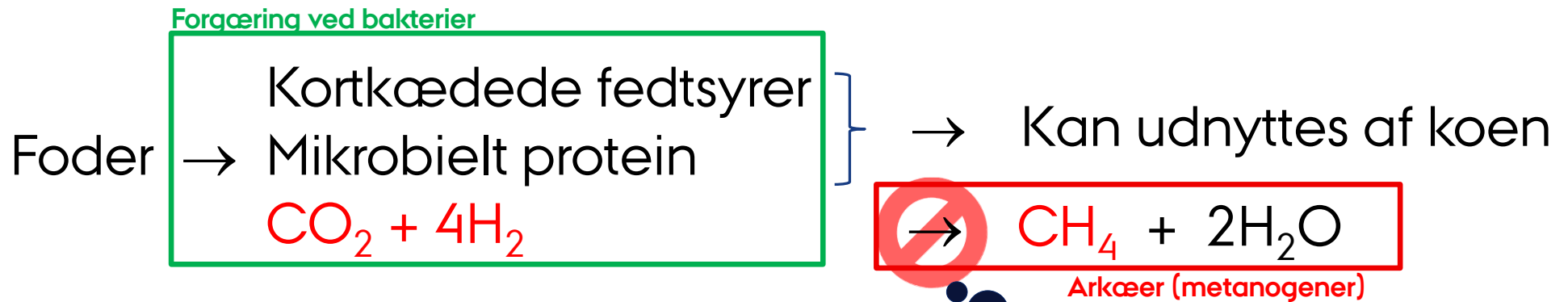
VIRKEMIDLER TIL AT
REDUCERE METAN EMISSION
FRA KVÆG ?

VIRKEMIDLER TIL RÅDIGHED HER OG NU

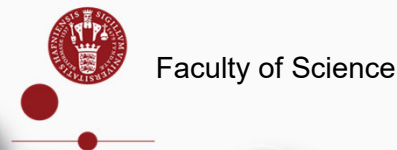
- **Ændringer i foderrations sammensætning**
  - Øget fedt, stivelse og kraftfoder/grovfoder forhold i rationer (eneste mulige for økologer)
    - Ca. 5-10% reduktion af metan emission fra malkekøer
- **To godkendte foderadditiver**
  - 3-Nitrooxypropanol (Markedsnavn: Bovaer, DSM)
    - Syntetisk stof, godkendt af EFSA i år (kun i konventionelle besætninger)
    - Reducerer malkekøers metan emission ~30-35%
  - Tilsætning af nitrat (forbruger brint; kun i konventionelle besætninger)
    - 18-23% reduktion i metan emission fra malkekøer
- **(Et godkendt fodermiddel – også til økologer)**
  - Tropisk rødalge *Asparagopsis* (bioaktive stoffer: bromometan, kloroform, bromokloro.....)
  - *Ikke kommercielt tilgængeligt*
- **Andre potentielle virkemidler er på vej ...**

STOF X - HVAD KAN DET?

Stof X hæmmer
metan syntesen
– men hvad
med ydelsen ?

Første kontrollerede forsøg med malkekøer (projekt startet 1.4.2021)

VILOFOSS®

SEGES
INNOVATION

nnovationsfonden

FORSØGETS FORMÅL

Formål: At undersøge effekten af *Stof X* på malkekøers:

- metanproduktion
- foderoptagelse
- (mælkeydelse)

Hypotese:

- *Stof X* sænker metanproduktionen
- Uden at påvirke mælkeydelse eller foderoptagelse

FORSØGETS DESIGN

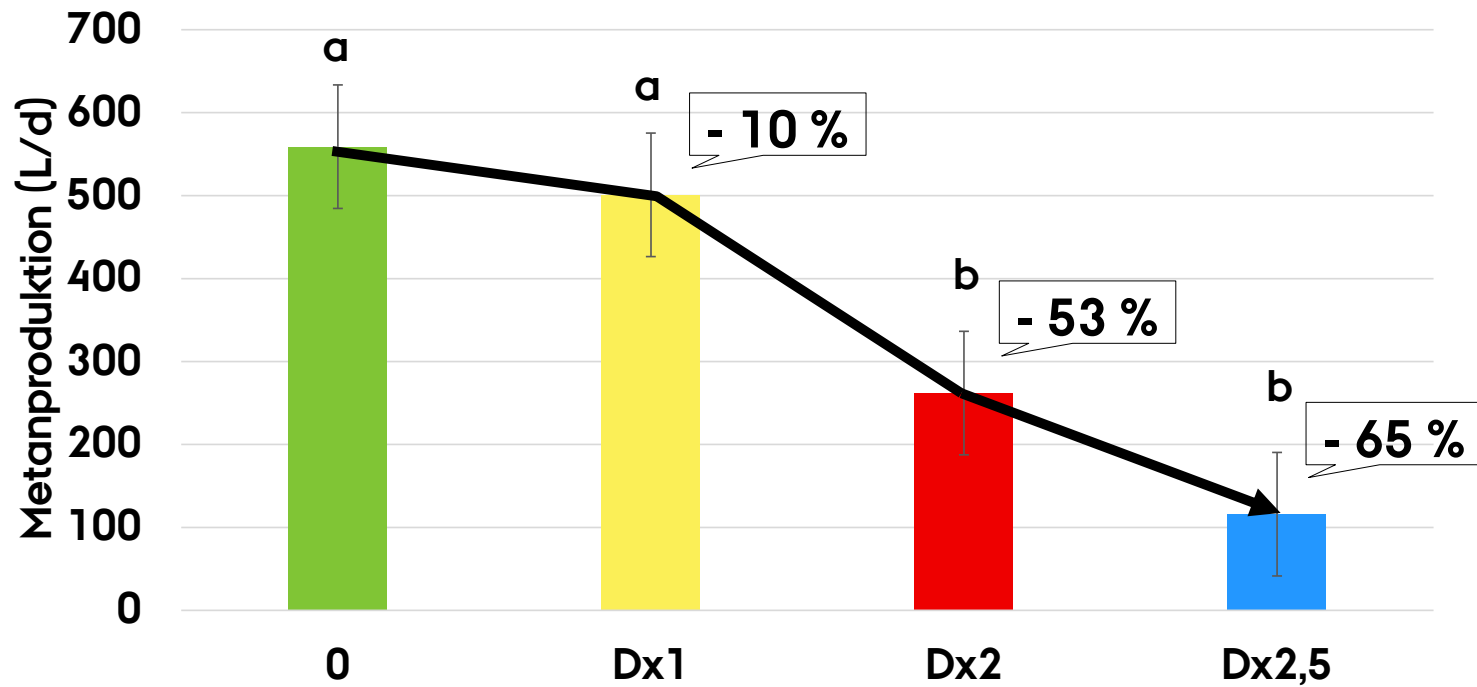

4x4 romerkvadrat forsøg:

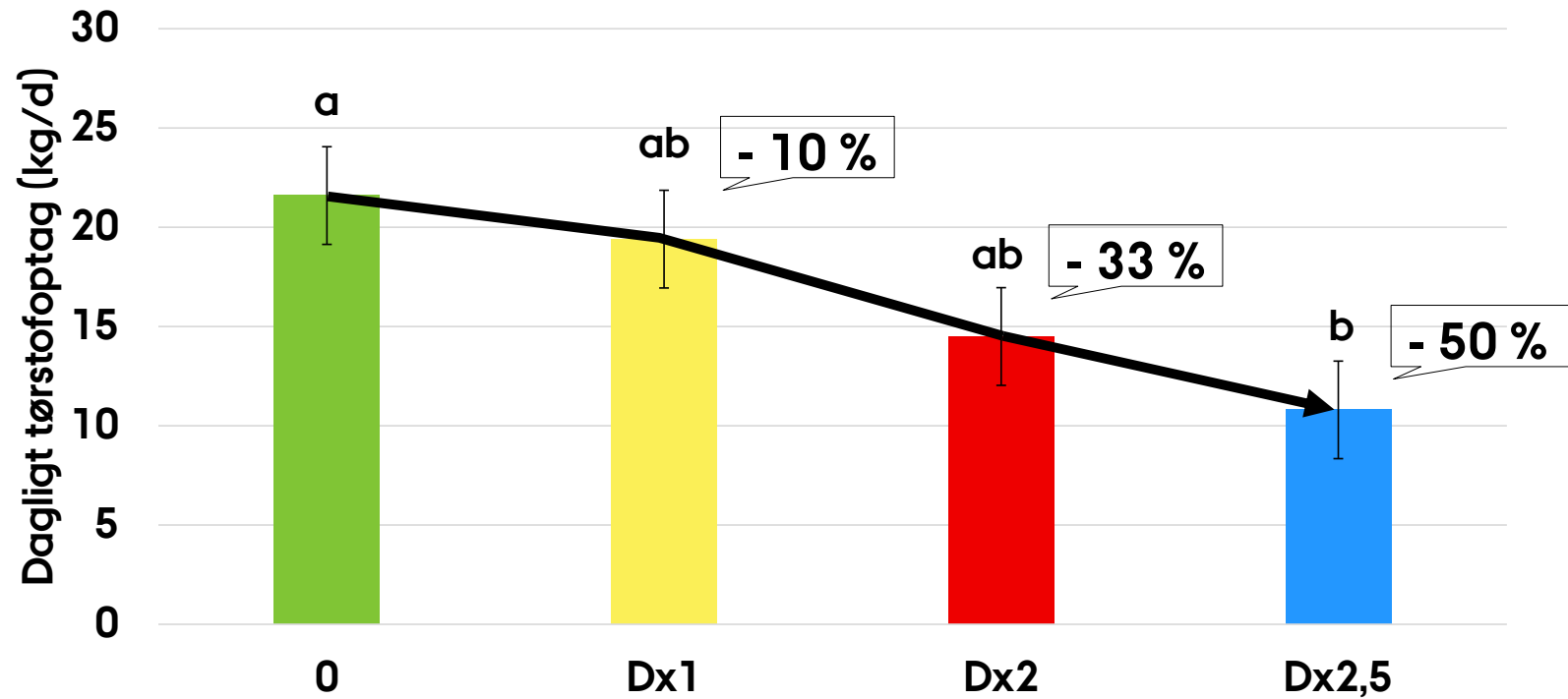
- 4 multi-fistulerede Holstein køer.
- Daglig dosis (D) af *Stof X* (mg/dag):
  - 0, Dx1 (320), Dx2 (640), eller Dx2,5 (800)
  - Direkte i vommen 2 x dagligt blandet med 0,5 kg kraftfoder

Ko-ID				
	Ko 1	Ko 2	Ko 3	Ko 4
Periode 1	0	Dx1	Dx2	(Dx4)
Periode 2	Dx1	Dx2,5	0	Dx2
Periode 3	Dx2	0	Dx2,5	Dx1
Periode 4	Dx2,5	Dx2	Dx1	0

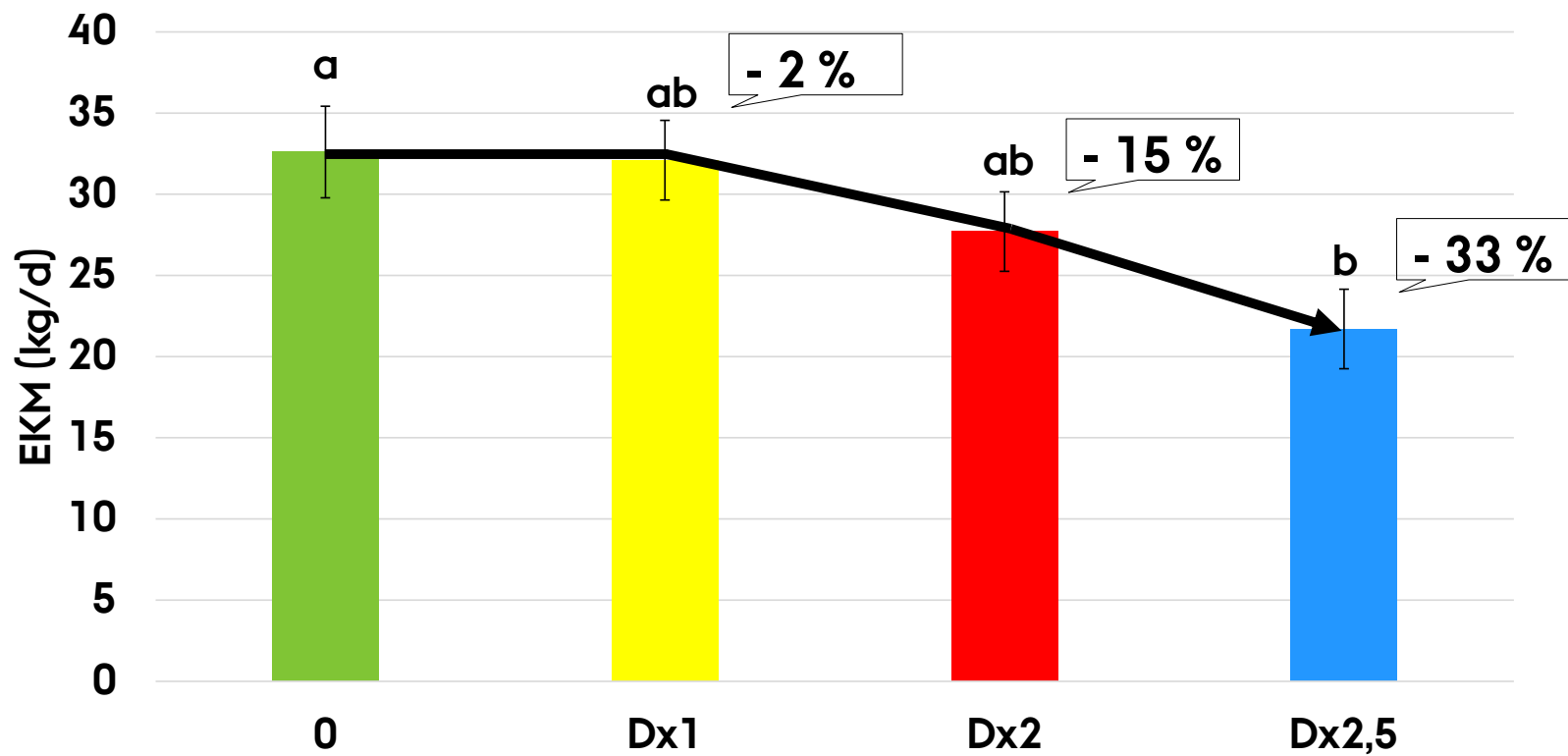
EFFEKT PÅ DAGLIG METANPRODUKTION

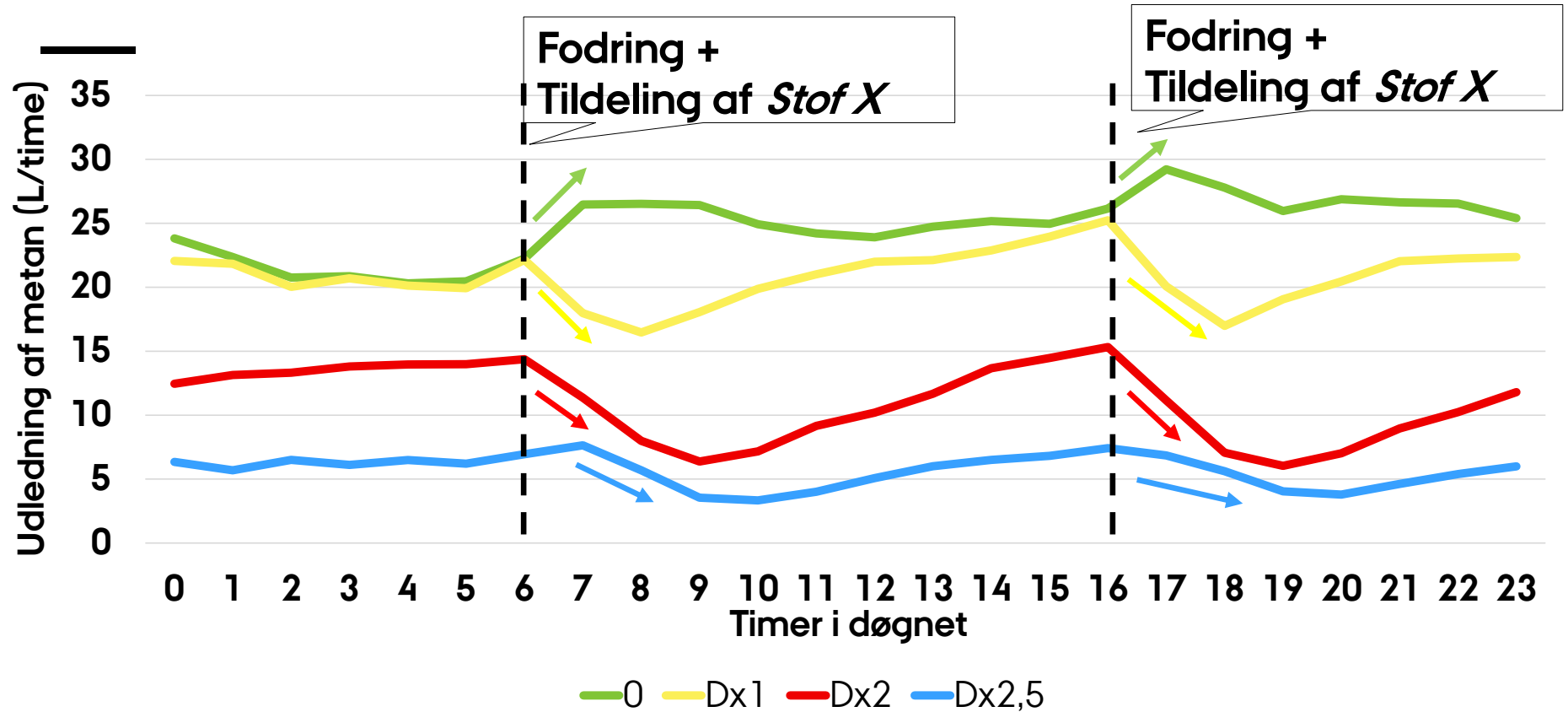
EFFEKT PÅ TØRSTOFOPTAGELSE

EFFEKT PÅ MÆLKEYDELSEN

UDVIKLING I METAN PR TIME

NR 2 FORSØG MED MALKEKØER (KONTRAKTFORSKNINGSPROJEKT)

FORSØGETS FORMÅL

Formål: At undersøge effekten af *Stof X* på malkekøer ved jævn tildeling over døgnet

Hypotese: opblanding af *Stof X* i TMR
=> store daglige udsving i vommen undgås
=> negative effekter undgås (ydelse, foderindtag)

FORSØGSDESIGN

Plan: 3 x 3 romerkvadrat forsøg

3 lakterende Holstein køer (+ 1 reserve)

Stof X tildelt opblandet i TMR (mg X/kg TS):

- For-periode: 0
- Periode 1: 16, 24, 32
- Periode 2+3: ændret til 8, 16, 20

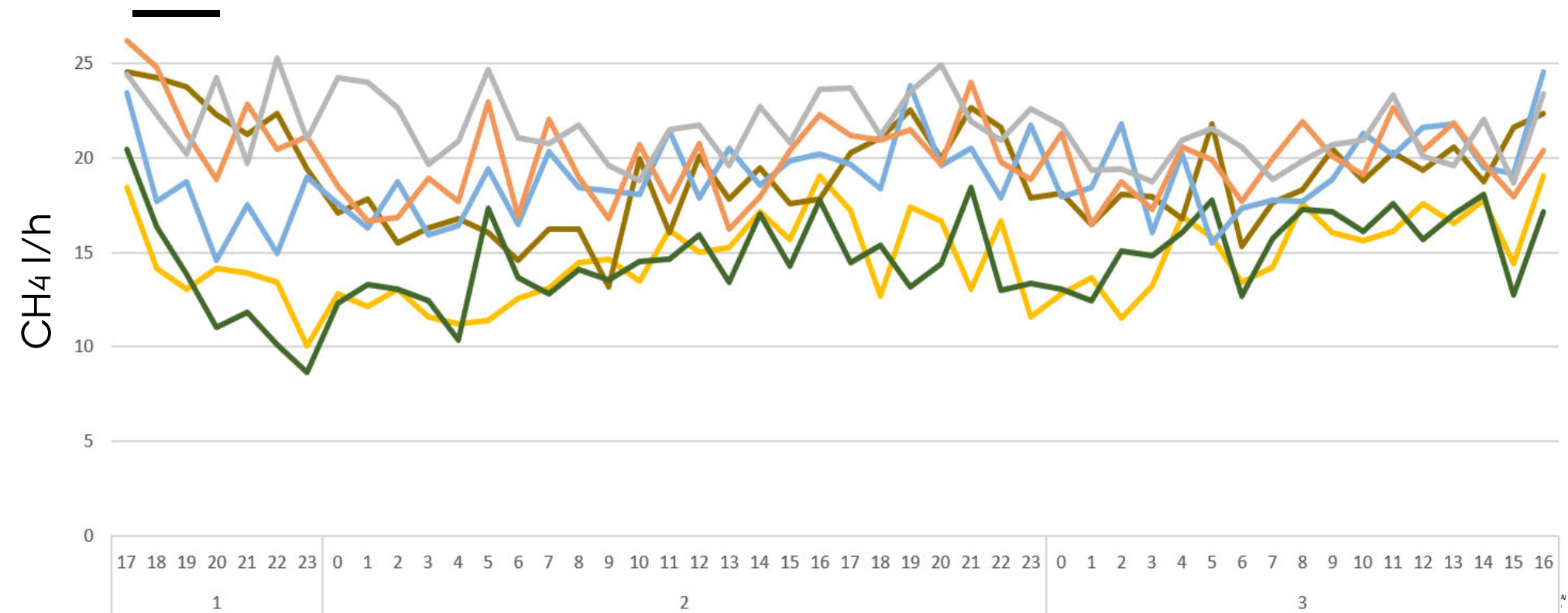
	Ko-ID			
	7458	7482	8005	7630
For-periode	0	0	0	0
Periode 1	16	24	32	0
Periode 2	8	8	0	16
Periode 3	20	16	16	20

EFFEKT AF *STOF X* TILDELT I TMR

Dosis af <i>Stof X</i> (mg/kg TS):	0	16 (n=4)	20 (n=2)	(SEM)
Tørstof indtag (TSI; kg/d)	23.7	24.4	24.6	1.11
Metan produktion (L/d)	551 ^a	444 ^b	434 ^b -21%	30.9
Hydrogen produktion (L/d)	11.1 ^b	99.3 ^a	151.3 ^a	25.4
(Mælk (EKM/d))	15.9	15.6	17.3	3.30

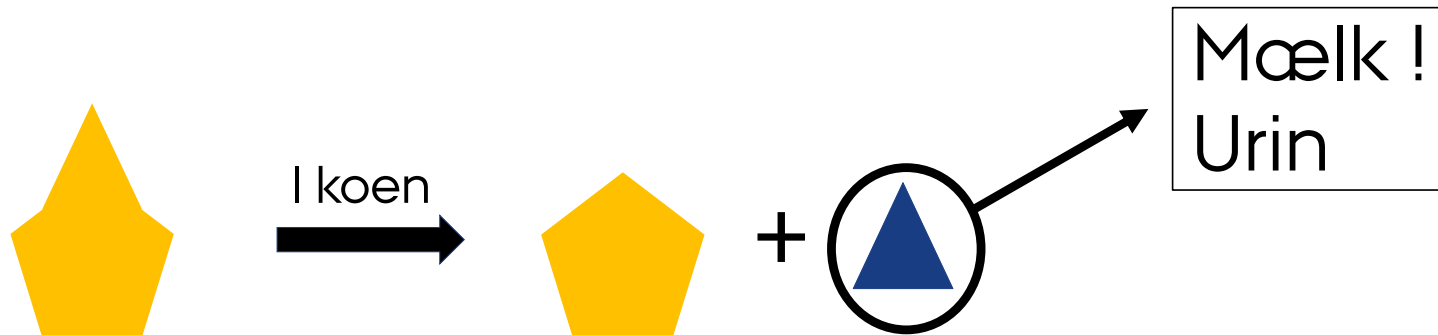
MODERATE DOSER *STOF X*: BLEV DØGNVARIATIONER UDJÆVNET ?

ER *STOF X* SIKKERT AT BRUGE ?

FORBRUGEREN ? ISSUE MED *STOF X*

 Ikke problematisk at den findes i mælk
Bare ikke i for høje koncentrationer

Stof X-2

KAN *STOF X-2* HÆMME METAN ?

- In vitro forsøg (vom omsætning):
  - *Stof X-2* hæmmer metan lige så godt som *Stof X*
- Pilot forsøg med 2 malkekøer (dosering i TMR):

Dosis (mg/kg TS)	Dag	TSI (kg/d)	Gas emission (L/d)		Forskelle fra basis (%)	
			Metan	Brint	Metan	Brint
0	1	24,3	516	9	-	-
20	3	24,4	389	101	- 24,6	+ 1047

HVAD NU....?

---

1. Virker *Stof X* og *X-2* hæmmende på metanproduktionen?

JA !

2. Kan de tildeles uden at reducere mælkeydelse og fodereffektivitet?

Det ser det ud til

3. Kan *Stof X* eller *X-2* blive økonomisk realistiske produkter ?

JA !

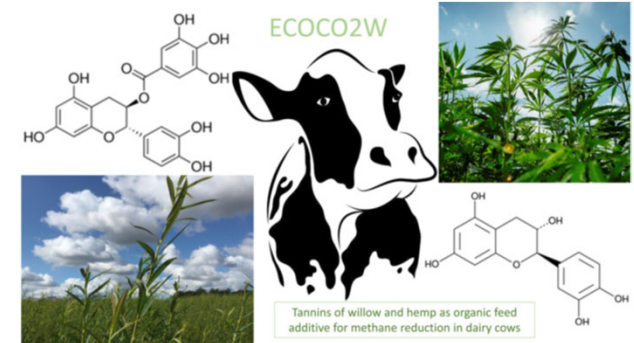
4. Vil de kunne blive godkendt af EFSA?

Stof X: sandsynligvis, men nok kun til ikke-lakterende drøvtyggere

Stof X-2: sandsynligvis, til alle drøvtyggere

ER DET EN LØSNING FOR ØKOLOGER ?

- **NEJ !**
- Der arbejdes på andre løsninger:
  - Bioaktive tang arter eller produkter fra tang
  - Bioaktive stoffer fra eks hamp og pil

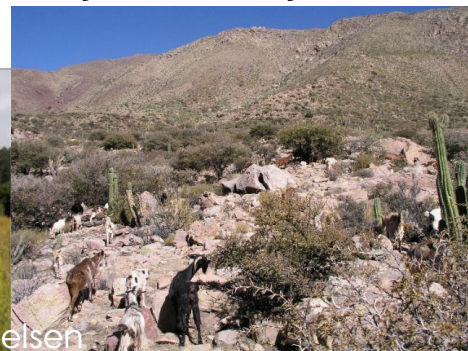

GIVER DET MENING AT LØSE
PROBLEMET ?

JA - DET GIVER MENING ! FORDI :

Drøvtyggere leverer værdifulde samfundsydelser i en cirkulær bioøkonomi:

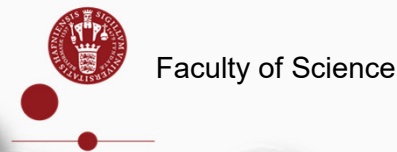
- Kan konvertere menneske-ufordøjelig biomasse til høj kvalitets protein fødevarer
  - INGEN andre dyr kan det !!!
- Bidrager til at bevare biodiversitet ved at:
  - Sikre græs i sædskiftet, som er vigtig for opretholdelse af jordens fertilitet
  - Være effektive plejere af arealer, der ikke må/kan opdyrkes
    - Uden afgræsning: samfundsmæssige omkostninger er enorme
- Skaber jobs især i landområder med få alternative beskæftigelsesmuligheder

Fotos: Colourbox, anis.au.dk og MO Nielsen

Innovationsfonden

Tak til: Innovationsfonden for støtte til projektet

VILOFOSS®

dlg

Lactobio

SEGES
INNOVATION

Innovationsfonden

Danish Crown

